

Cena Kurjera:
W Warszawie: podana jest
w nagłówku numeru wieczornego.
Na prowincji i w Cesar-
stwie: opłata za przesyłkę po-
cztowa i koszt ekspedycji wy-
nosi: rocznie rs. 3, półrocznie rs. 1
kop. 50, kwartalnie kop. 75, mie-
siecznie kop. 25.

Oddzielna przedpłata na jedno
tylko wydanie Kurjera ani w
Warszawie, ani na prowincji
przyjmowaną być nie może.

Numer pojedynczy kop. 3.

Dziś: Feliksa P. i Ferdynanda Kr.
Sobota: Petronelli i Anieli PP.
Niedziela: Zesł. św. Ducha. Fortunata.
Poniedziałek: Blandyny P. M.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta
uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZEŚCZDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej
wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-tej rano do 1-ej w południe.

Wschód słońca o godzinie 3 minut 49.
Zachód " " " 6
Długość dnia godzin 16 minut 17.
Przybyło " " " 8 39

Wschód księżyca o godzinie 11 minut 16 w.
Zachód " " " 2 12 r.
Wysokość wody na rzece Wiśle pod War-
szawą stóp 3 cali 0.

Wtorek: Erazma B. i Klotyldy Kr.
Środa: Optata B. i Saturniny P. M.
Czwartek: Bonifacego B. i Walerji P.
Piątek: Norberta Biskupa.

Cena ogłoszeń:

Reklamy: za jeden wiersz
pierwszy raz 25 kop., każdy na-
stępny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz
15 kop.

Zwyczajne i małe ogłosze-
nia w numerach porannych, z wy-
jątkiem niedzielnych i świątecz-
nych, zamieszczane nie będą.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmu-
je także Biuro Ogłoszeń Rajchma-
na i Frendlera, ulica Senatorska
№ 18.

Numer niniejszy wyszedł z druku
o godzinie 6-ej rano.

KALENDARZ.

Widowiska: Teatr wielki: „Carmen“ (występ p.
Mysziugi);— Teatr rozmaitości: „Gęsi i gaski“;—
Teatr nowy (przy ulicy Królewskiej): „Sereja i ręka“.
(Godzina 8 wieczorem.)

Kasy rzemieślnicze.

Każdorocznie sprawozdanie kas rzemieślniczych
dowodnie przekonywa, iż młoda instytucja ta znaj-
duje się na drodze powolnego wprowadzenia, lecz sto-
pniowego rozwoju.

Powstałe z ofiarności publicznej i przeznaczone
do działania w sferze uboższych mieszkańców mia-
sta, kasy z natury swojej nie mogą szybkością obro-
tów dorównać instytucjom finansowym. Ich kapita-
ł wzrasta, lecz wzrasta powoli, drobne zaś opera-
cje, łącznie z charakterem filantropijnym instytucji,
nie przyczyniają się też wiele do wzrostu zysków,
któreby, co rok kapitalizowane, mogły powiększać
fundusze kasowe. To też roztrząsając bilanse, pa-
miętać należy o właściwym ich zakresie, a wówczas,
nie trudno będzie dostrzedz wpływu kredytu kaso-
wego dla robotników i rzemieślników miejscowych.

Oto np. szczegóły ostatniego za r. 1883-ci sprawo-
zdania.

Podstawa operacji kas — pożyczki drobne rze-
mieślnikom udzielane, przedstawia się najkorzy-
stniej. W roku sprawozdawczym udzielono ich o-
gólem 1,590, mianowicie 223 pożyczki na raty mie-
sieczne, 493 na dwutygodniowe i 874 na tygodnio-
we. Co do skali kredytu kasowego, to zarząd przy-
znał 1242 pożyczki po rs. 36 każda, 298 po rs. 30,
11 po rs. 24, 17 po rs. 18, i 2 po rs. 12.

Z końcem roku ubiegłego pozostawało na pożycz-
kach w sumie ogólnej rs. 46,986 kop. 76.

Jest to cyfra bardzo skromna, biorąc ją bezwzględ-
nie, spoważniej jednak, gdy będziemy się nań za-
patrywali względnie do warunków kredytowych w
klasach rzemieślniczych. Pamiętajmy bowiem, iż
rzemieślnik ubogi, a tacy przeważnie uciekają się
do pośrednictwa kas, nie tak łatwo znajdzie kredyt,

nie już tani i prawny, ale nawet lichwiarski. Kasy
więc, rozdając około 50,000 rs. pożyczek śródtakich
rzemieślników, niejednego chronią od szpon lichwy
i niejednemu też pozwalają prowadzić zagrożony
stagnacją lub zamknięciem warsztat...

Lecz co najważniejsza, to iż ci mali dłużnicy naj-
sumiennie wywiązują się z zaciągniętych wzglę-
dem kasy zobowiązań; możemy ztąd wnosić, iż rze-
mieślnicy nasi cenią sobie należycie pomoc instytucji,
iż regularnością spłat pragną zapewnić jej byttrwa-
ły, iż nie chcą jej narazić na straty, a siebie pozba-
wić w ten sposób kredytu.

Słowem dotychczasowa, krótka historia kas pou-
cza, iż rzemieślnicy uważają je za swoją własność i
jako taką otaczają należytą opieką.

Oby to rozumne zapatrywanie zawsze towarzy-
szyło losom sympatycznej instytucji!

Wracając do dalszych szczegółów sprawozdania,
wypada zaznaczyć jeszcze kilka wybitniejszych
z nich.

Przychód kas w r. 1883-im wynosił rs. 63,339
kop. 61, rozchód zaś — rs. 61,957 kop. 5. Remanent
więc na r. b. uczynił sumę rs. 1382 k. 56. Zysk czy-
sty, osiągnięty z operacji dał rs. 18 kop. 79.

Wreszcie ogólny majątek kas sprawozdanie obli-
cza w ilości rs. 50,250 kop. 41, t. j. o 8,522 rs. 68 k.
wyżej w porównaniu z r. z.

Cyfry powyżej przytoczone, będące reasumacją
pojedynczych działów, w pozycjach oddzielnych
przedstawiają kilka danych interesujących. I tak
między innymi ze sprawozdania dowiadujemy się,
iż na pożyczki wydano w r. 1883-im sumę rs. 54,858,
na koszt administracji 3,890 rs. 55 kop., na kapita-
ł zakładowy wpłynęło z kasy głównej rs. 8,236
itd. Kary za raty spóźnione przyniosły rs. 293 kop.
42, na koszt za sądowe z powodu niewypłacalno-
ści dłużników wydano rs. 100 kop. 8.

Taką była działalność kas w r. z.

Czy doczekamy się kiedy poważniejszych jej re-
zultatów?...

Odpowiedź na to pytanie zależy od ofiarności na-
szego ogółu, który dobrze zapewne rozumie, iż pod-
trzymując darem drobnym takie instytucje, jak ka-
sy rzemieślnicze, ochroni miasto od klęski proleta-
riatu i nędzy w warsztatach pracujących.

K. W.

Z teatru.

Publiczność świetnie się wczoraj bawiła na pier-
wszem przedstawieniu komedji Bałuckiego „Gęsi i
gaski“.

Kiedy mowa o sztuce Bałuckiego, wiadomość taka
starczy za najbardziej szczegółowe sprawozdanie.

Nie wielu mamy pisarzy, którzyby jak autor „Do-
mu otwartego“ znali tak dobrze trzy czynniki stano-
wiące o wartości sztuki i o jej powodzeniu: życie,
scenę i publiczność.

Życie to może zamyka się w szczupłej sferze...

Ale Bałucki wie, co z tej sfery zadrga na scenie
prawdą.

Autor trafia do publiczności drogą może niezbyt
wymyślnego realizmu, ale trafia napewno jednym
zwrotem, jednym słowem, jednym zdrowym spo-
strzeżeniem.

Niby to wszystko rzeczy znane, widziane, ale
rzadko kto z taką je szczerością przedstawi; w czy-
taniu zdaje się, że to przejdzie bez wrażenia — a na
deskach rusza się, żyje i budzi rzetelną wesołość
widza.

I w „Gaskach“ niema nic nadzwyczajnego!

Nie spotka się tam ani wyszukanych sytuacji,
ani subtelnych rysunku postaci, ani wreszcie ude-
rzającego jakiegos pomysłu...

A przecież działa tu przelana z temperamentu ko-
medjopisarzkiego *vis comica*, która sztuce zapewnia
niewątpliwą repertuarową żywotność.

Zanim na właściwym miejscu obszerniej nieco po-
wiemy o tym ostatnim utworze Bałuckiego, winni-
śmy zaznaczyć, że grano sztukę bardzo gładko,
składnie i z niezwykłym zaokrągleniem całości.

Każdy zrobił tu swoje; każdemu też należy się
słowo uznania, które odkładamy na później — o-
becnemu musielibyśmy przepisać wszystkie niemal
nazwiska z afisza, ograniczamy się więc tymczasem
na ogólnej uwadze, że wszyscy pracowali sumiennie
i pracowali z powodzeniem. W. B.

Do sprawy Kraszewskiego.

Pocztą wczorajsza przyniosła nam pomiędzy inne-
mi list p. Bronisława Wołowskiego.

łoś — w imieniu firmy, na zasadzie kodeksu handlo-
wego, żeni się jej szef lub prokurent...

— A w razie zmiany prokurenta?...

— Żona zostaje przy nim, jeżeli chce, albo też, je-
żeli to uważa za korzystniejsze, lub jeśli tak było
zastrzeżone w umowie przedślubnej, rozłącza się
z nim i zaślubia jego następcę... Ale nie nudź już
dłużej... pan Montgiscard czeka...

— W moim pokoju? — zapytała powtórnie, o-
blewając się żywym rumieńcem panna Colobry.

— U siebie przy telefonie... Widzę, że nie wiesz
i o tem, iż teraz młodzi ludzie, mający się po-
łączyć węzłem małżeńskim, zaznajamiają się z sobą
za pomocą telefonoskopu — objaśniał bankier — mo-
gą się widzieć i słyszeć, ale zdaleka... Jest to bar-
dzo pożyteczny wynalazek!

Helena weszła do swego pokoju, gdzie dzwonek
telefonoskopu brzmiał ciągle.

Usiadła i zadzwoniła także. Dzwonek Montgis-
carda i spółki zamilkł nagle. Komunikacja telefo-
noskopowa była otwarta. Na małych płytach swo-
ich aparatów młodzi ludzie mogli się widzieć.

Montgiscard i spółka wydał się Helenie wcale
przystojnym młodzieńcem.

— Pani! — rzekł, a każde jego słowo dobiegało
tak wyraźnie do ucha Helony, jak gdyby było wy-
rzucone w tym samym pokoju — opiekun pani upo-
ważnił mnie do starania się o twą rękę... Pani!
szczęście moje jest w twoich rękach! Od chwili jak
cię poznałem serce moje jest przepełnione twym o-
brazem... Dziś rano na tarasie redakcji *Epoki*, gdy
nasz parasol...

WIEK XX-ty.

(Według A. Robidy, skondensował O—n.)

(Dalszy ciąg)

XVIII.

Wzruszona pojedynkiem z wicehrabiną de Saint-
Panachard, Helena nie miała wcale apetytu na śnia-
daniu wyprawionem przez redakcję *Epoki*.

Musiła jednak pozostać na niem aż do końca,
siedząc na miejscu honorowem obok ranionej, która
przez cały czas zwierzała się przed nią półgłosem
ze swoich ndręczeń małżeńskich, spowodowanych
płochoscią pana de Saint-Panachard.

Nareszcie śniadanie skończyło się i Helena mogła
się oddalić.

Powróciła do palacu bankiera Ponto, rozmyślając
smutnie nad przyszłością, jaka ją czeka w zawodzie
dziennikarskim.

Pierwszy jej pojedynek skończył się szczęśliwie,
ale czy drugi wypadnie tak samo?...

Państwo Ponto oczekiwali na wychowanie i gdy
przybyła obsypali ją powinszowaniami.

Gdyby nie ten błogosławiony parasol — zau-
ważyła smutnie Helena — byłabym dostała porządne
pchnięcie!

Nie dostałaś go jednak, a to rzecz główna! —
odpowiedział z uśmiechem bankier.

Po chwili, przybrawszy minę poważną i tajemni-
cą, rzekł

— Teraz mam ci zakomunikować coś ciekawe-
go... Czy nie chciałabyś wyjść za mąż?...

— Wyjść za mąż? — powtórzyła Helena, nie wie-
dząca jak się znaleźć wobec tej niespodziewanej
propozycji.

— Tak jest. Zgłaszało się przed chwilą do mnie
z prośbą o twoją rękę. Jest to partja doskonała...
pan Julusz Montgiscard i spółka...

— I spółka? — z przestachem zapytała wychow-
wanica.

Przyszło jej na myśl czy przypadkiem podczas
jej pobytu w Plongadec-les-Cormorans nie wynale-
ziono małżeństw kolektywnych.

— Tak jest — potwierdził bankier Ponto — firma
Montgiscard i spółka, fabryka papieru metalizowa-
nego do budowl... Świetne interesy... Montgiscard
i spółka będzie doskonałą na męża, jestem tego pe-
wny. Powinnaś błogosławić panią de Saint-Pana-
chard, gdyż jej to zawdzięczasz tę partję.

— Mojej przeciwniczce?

— Tak... Julusz Montgiscard widział cię pod-
czas pojedynku i zaraz po twem zwycięstwie prosił
mnie o twoją rękę. Pozwoliłem mu codziennie roz-
mawiać z tobą przez godzinę, ażebyś go poznała
bliżej... Idź do swojego pokoju... nie trzeba go na-
rzązać na zbyt długie czekanie.

— Jakto? — więc oni są w moim pokoju?...

— Co znów za oni?...

— Montgiscard i spółka...

Bankier roześmiał się na całe gardło.

— Zapomniałem, że nie masz wyobrażenia o sto-
sunkach społecznych — rzekł opanowawszy weso-

P. Wołowski pisze:

„Wmieszany dziwnie wraz z moim bratem w proces wielkiego pisarza Kraszewskiego, przesłałem ks. kancelerzowi niemieckiemu, jako list zarekomendowany zaprzeczenie, którego kopję przy niniejszym załączam.

Ostatniemi czasy przebywałem kilkakrotnie dość długo, dla poratowania zdrowia w Portugalji, dlatego też wystąpienie ks. Bismarka dopiero w dniu wczorajszym doszło do mojej wiadomości.

Mam nadzieję, iż sz. redaktor wobec niedającego się określić zarzutu, jaki zrobiony mi został, zechce ogłosić zaprzeczenie to, w najbliższym numerze swojego pisma.

Załączone pismo do ks. kancelarza brzmi jak następuje:

„Z niezmiernem zdziwieniem znalazłem w tej chwili nazwisko moje wymienionem w liście, jaki Wasza Książęca Mość przesłała panu ministrowi wojny w sprawie naszego wielkiego pisarza Kraszewskiego, który to list został zakomunikowany trybunałowi w Lipsku.

Zdziwienie moje tem jest większem, iż nie przypuszczałem, aby człowiek w położeniu Waszej Książęcej Mości mógł z lekkim sercem, bez dowodów ani dostatecznych danych twierdzić rzeczy, które nigdy nie istniały.

W istocie nie znalazłem nigdy p. Gambetty, a jeżeli pojechałem do Wiednia, to uczyniłem to na własny rachunek, dla prowadzenia dziennika *Messenger de Vienne*, który miał dziewięć lat istnienia.

Pomimo więc głębokiego uszanowania jakie winien jestem wysokiemu stanowisku Waszej Książęcej Mości, dla miłości prawdy zmuszony jestem twierdzeniu temu stanowczo zaprzeczyć.

Nie mogę przypuszczać, aby Wasza Książęca Mość był istotnie tak źle poinformowany o osobach, które mi zdajesz się interesować, skoro im robisz zaszczyt zajmowania się nimi.

Przekonanie to każe mi wierzyć, iż były inne powody, które skłoniły Waszą Książęcą Mość do wmieszania mnie do sprawy, dla której powinienbym być zupełnie obcym.

Czy powodem tym nie była chęć skompromitowania mnie?

Zapewne Wasza Książęca Mość zapisał na moją niekorzyść pomysł mój i starania, jakie czyniłem w r. 1870-ym, w epoce porażek Francji, o zawiązanie legjonu, a to tem więcej, iż opowiadanie o tem było opublikowane w *Toruniu*, w dzienniku *Gazeta toruńska*, a następnie wydanem w oddzielnej książce przez tenże sam dziennik.

Być może, iż Wasza Ks. Mość zachował także w pamięci powodzenia wojskowe mego brata, Andrzeja Władysława Wołowskiego, który z prostego żołnierza, wstąpiwszy do wojska jako ochotnik doszedł w tej jednej kampanji do stopnia dowódcy szwadronu w armji zachodniej, za wzięcie do niewoli jeńców pruskich i za ocalenie bagażów i amunicji korpusu dowodzonego przez generała Cambriels, za które to czyny był dwukrotnie wspomniany w rozkazach dziennych.

Skromna nasza pomoc podana Francji w roku jej nieszczęść nie powinna Waszej Książęcej Mości dzi-

wić; brat mój i ja chcieliśmy okazać się wdzięcznymi względem Francji, która nas do siebie przyciągała.

Po wojnie jednak, jakkolwiek dekret rządu obrony narodowej udzielił prawo naturalizacji każdemu cudzoziemcowi, który przesłużył przez 5 miesięcy pod sztandarami francuskimi, obadwaj nie chcieliśmy korzystać z tego ułatwienia, byłoby to bowiem to samo co podawanie rachunku, działanie w interesie osobistym, a tego celu nie mieliśmy na względzie; zresztą kochając Francję, chcieliśmy jednak pozostać polakami.

Zapewne Wasza Książęca Mość zwróciłaś uwagę na wydawnictwo mego dziennika *Messenger de Vienne*, który gruntownie opracowywał kwestje niemieckie, zawsze występując jako przeciwnik polityki Waszej Książęcej Mości, i nie mogąc uznać zasady „siła przed prawem”.

Tem więcej mam prawa to mówić, iż w r. 1882-im zgłaszałem się do mojej redakcji w Wiedniu, w imieniu rządu niemieckiego z Berlina, zapewne nie bez wiedzy Waszej Książęcej Mości, ofiarując mi 100,000 guldenów austriackich (225,000 fr.) rocznie, przez ciąg lat trzech, pod warunkiem zamienienia mego pisma na codzienne i zmienienia politycznych zasad we wszystkie, coby dotyczyło tego co się dzieje w Niemczech.

Zapewne Waszej Książęcej Mości wiadomo, iż odrzuciłem tę propozycję i wolałem pozostać z moimi nader ograniczonymi środkami i codzienną walką, ale ze swobodnymi przekonaniem.

Nie uszło też pewno uwagi Waszej Książęcej Mości, iż ogłoszony przed 14-tu miesiącami w piśmie *Messenger de Vienne* artykuł mój p. t. „*M. de Bismark en baisse*”, zyskał sobie wielki rozgłos, i był cytowany i przedrukowany przez wiele dzienników europejskich.

Ten szereg faktów mógł nieprzychylnie względem mnie usposobić Waszą Książęcą Mość i to zarówno ze stanowiska polityki niemieckiej w ogólności, jakoteż może i z osobistego.

Chciej mi Wasza Książęca Mość wybaczyć, że to mówię, ale tylko temu uczuciu mogę logicznie przypisać to co w liście Waszej Książęcej Mości mnie dotyczy.

Jak to Wasza Książęca Mość widzi, nie waham się wcale w zapisaniu na moje „dobro” z otwartością, która zapewne pozyska uznanie Waszej Książęcej Mości, tego wszystkiego co niewątpliwie zapiszesz na moją niekorzyść; zbytecznem więc byłoby, abym się przyznawał do ojcostwa czynów obcych mi a które mi Wasza Książęca Mość zarzuca.

List Waszej Książęcej Mości obszedł całą prasę europejską; nie weźmie mi przeto Wasza Książęca Mość za złe, iż w interesie własnej słusznej obrony postaram się uczynić wszystko co jest w mojej mocy, aby i mój list znalazł jak najszerze rozpowszechnienie.

Mam zaszczyt pozostać dla Waszej Książęcej Mości z największem uszanowaniem

Bronisław Wołowski.

Lizbona 21 maja. Hotel de Braganca.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE

— Nowa ustawa leśna dla Cesarstwa podana w tych dniach została do zatwierdzenia rady państwa. Według zawartych w niej przepisów lasy Cesarstwa mają być podzielone na dwie kategorie: 1) lasów bezwarunkowo wymagających ochrony tak ze względu na interesy państwowe, jak i miejscowe oraz 2) lasów, w których cięcia muszą być ograniczone, a przestrzenie puste obsiewane, oprócz tego ustawa zaleca następujące środki zachęcające do uprawy lasów: 1) uwolnienie na lat 20 od podatku gruntowego państwowego lasów sztucznie urządzonej, jeżeli będą one uwolnione od podatków ziemskich i stanowych, 2) wyznaczanie nagród i medali za ulepszenia kultury leśnej. Przepisy te mają obowiązywać jedynie w Cesarstwie. Dla Królestwa austriackiego jeszcze zatwierdzoną nie została.

— Dzienniki petersburskie donoszą, iż w Hrabstwie ziemian, nagrodzonych przez departament rolnictwa za wzorowe gospodarstwo leśne, znajduje się pan Lanckoroński, właściciel dóbr w gubernji chersońskiej.

— Z Mińska litewskiego donoszą nam, iż w dniu 13-ym czerwca r. b. bank ziemski wileński wystawia na sprzedaż 32 majątków, położonych w gubernji mińskiej, z których 19 należy do właścicieli rosyjskich, a 13 do polaków. Najwięcej majątków ma być sprzedanych w powiatach mozyrskim, iumeńskim i mińskim. Do największych zaś posiadłości należą: Jakimowice w rzeszyckim własność p. Kutuzowa-Tolstoj, obciążone długiem 46,000 rs., Hać w borysowskim p. Karcowej z długiem 50,000 rs. i Karolin w mińskim własność p. Wieremienki z długiem rs. 38,000.

— Według opinji departamentu lekarskiego, przyczyną wielu chorób w miasteczkach Królestwa jest utrzymywanie w pośród zabudowań sadzawek i stawów, które nie tylko służą za zbiornisko błota i nieczystości, ale nadto szerzą wilgoć, a woda z nich roznosi choroby. Stawy takie i sadzawki istnieją w wielu miasteczkach, a nawet przed laty nakazywano je kopać dla poprawienia warunków sanitarnych. Dziś jednak departament lekarski w odezwie do ministerjum spraw wewnętrznych wnosi, ażeby sadzawki tego rodzaju polecono zakopywać i nie pozwalano na przyszłość kopać nowych.

— W tych dniach skończone będzie ustawianie stolików żelaznych na placu za Żelazną Bramą. Ogółem ustawiono ich 304 w siedm rzędów z trzema odstępami. Obecnie cementują się fundamenta do wyłania asfaltu plaeyku. Z pozostałych 194-ch stolików 164 znajdzie pomieszczenie na Starem-Mieście a 30 na Pradze. Z końcem przyszłego miesiąca wszystkie targi ulegną zupełnej reformie i do użytku publiczności oddane zostaną.

— Nowy targ położony przy zbiegu ulic Krocmałnej i Gnojnej, wprost t. z. „gościnnego dworu”, napełnił się nader licznie przekupniami, wypartymi z rynku Żelaznej Bramy. Panują tam ciasto i brudy nie do opisania, gdyż właściciele oprócz postawienia budynków na pomieszczenie sklepów i

— Ah!—zawołała Helena— a więc to był pański parasol?...

— Tak pani... są na jego ręczce nasze cyfry J. M. & Comp.

— Ah! jakżem panu wdzięczna! — odpowiedziała panna Colobry, sprawdzwszy wymienioną oznakę na parasolu, który z sobą jako trofeum zwycięstwa przyniosła — gdyby nie spadnięcie pańskiego parasola, zostałabym przeszły szpadą mojej przeciwniczki!

— Widziałem to i dlatego właśnie upuściłem na nią parasol.

— Jakto?... więc pan zrobiłeś to umyślnie?...

— Tak jest i udało mi się!

— Dziękuję panu z całego serca... ocaliłeś mi pan życie.

— Ah! pani, pozwól teraz, żebym ci moje poświęcił... Jestem szefem fabryki papieru metalizowanego Montgiscard i spółka... Mam na siebie półtora miliona franków rocznego dochodu... Fabryka idzie sama i zabiera mi tylko dwie godziny czasu dziennie... mam dom wiejski zimowy w Mentonie i aerowille letnią, z którą można się przenosić dowolnie do wszystkich krajów... Czy zechce pani poświęcić godzinę dziennie, abyśmy się zaznajomili bliżej?...

— Wybawcy memu odmówić tego nie mogę — odpowiedziała Helena.

— Ah! jestem u szczytu szczęścia! — zawołał z patosem Montgiscard i spółka — zatem od piątej do szóstej po południu... Mam nadzieję, że pozyskam serce pani...

Helena nie odebrała mu nadziei, była wzruszona, widziała w nim swego podwójnego wybawcę, bo nie tylko życie jej ocalił, ale marzyła, że wychodząc

za niego będzie mogła porzucić dziennikarstwo i nie być narażoną na dalsze przygody połączone z tym zawodem.

Spełniała swoje obowiązki dziennikarskie jak mogła najostrożniej, żeby się nie narazić na powtórne wyzwanie, a po południu od piątej do szóstej wiernie dotrzymywała przy telefonoskopie godzin przyrzeczonych Juljuszowi Montgiscard i spółce.

Pan Ponto zbierał tymczasem bliższe informacje o przyszłym mężu swej wychowawcy i wypadały one najpomyślniej.

Był pewnym, iż lada dzień będzie już mógł pozwolić fabrykantowi papieru metalizowanego na poznanie się osobiste z Heleną.

Niespodziewany wypadek stanął temu na przeszkodzie.

Pewnego dnia Helena o kwadrans wcześniej niż zwykle usłyszała dzwonek aparatu telefonoskopowego.

Pewna, iż Montgiscard i spółka pragnie przyspieszyć chwilę upragnionej rozmowy, otworzyła komunikację.

Niespodziewany widok przedstawił się na płycie aparatu jej oczom.

Miejsce zwykle zajmowane przez Juljusza Montgiscard i spółkę, zajmowała tym razem jakaś nieznaną kobietą.

— A więc to pani — zawołało w telefonoskopie widmo tej nieznanym — więc to pani chcesz mi wydrzeć serce Juljusza Montgiscard i spółki?...

Helena cofnęła się o kilka kroków przerażona.

— Nic z tego moja panno! — mówiła postać w telefonoskopie — nic z tego!... Ja mam pierwszeństwo, Montgiscard i spółka przysięgał mi... Kazałam mu

przysięgę wygłosić przed fonografem, mam jej kliszę i powtarzam sobie jej słowa w jego nieobecności, upajając się ich brzmieniem. Sąd mi przynajmniej pierwszeństwo... Juljusz Montgiscard i spółka do mnie należy... A gdyby nie chciał... walka między nami na śmierć i życie... Po moich zwłokach chyba pójdziesz z nim do mera, zdradczyni!...

Panna Colobry oniemiała z przestraszenia... Zdrada Montgiscarda i spółki, oraz groźba pojedynku, tego na biedaczkę było zawiele. Nie była zdolną słowa wymówić.

Postać widzialna na płycie aparatu, ośmielona jej przerażeniem miotła się i groziła dalej.

Helena nie wiedziała co począć... Chciała wybieść z pokoju, ale brakło jej siły...

W tej chwili otworzyły się drzwi i do pokoju najszej bohaterki wszedł wprowadzony przez pana Ponto Juljusz Montgiscard i spółka w własnej swojej osobie.

Na jego widok postać z płyty telefonoskopu wydała krzyk przerażający, a Helena krzyknęła także i padła zemdlna na krzesło.

Juljusz Montgiscard i spółka zrozumiał odrazu co zaszło.

Zwrócił się szybko ku drzwiom, wybiegł na górne piętro, dostał się w mgnieniu oka na dach, wskoczył do oczekującego aerokabu i kazał pędzić na wysokość tysiąc metrów.

W minutę później unoszący go aerokab już tylko jako drobny punkcik rysował się na niebie.

Zamierzone małżeństwo zostało zerwane bezpowrotnie.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

jatek, nie więcej nie zrobił. Wąski dziedzinec zaciętny kurnikami z drobiem, beczkami śledzi i w ogóle nie pachnącymi produktami, stanowi istne gniazdo zarazy.

— Na ulicy Szpitalnej, od Chmielnej do placu Wareckiego, prowadzą się roboty około zwiększenia oświetlenia gazowego i układania nowych chodników.

— Przepis zabraniający przejazdu przez ulice pryncypalne wozom ładownym lub próżnym brykom włościańskim, furmańskim i rzemieślniczym obowiązuje na ulicy Senatorskiej (pomiędzy placami Zamkowym i Teatralnym), Miodowej, Nowosensatorskiej, Wierzbowej, Czystej, Krakowskim-Przedmieściu, Nowym-Swicie i alei Ujazdowskiej, z wyjątkiem, jeżeli wozy ładowne jadą do składów lub sklepów położonych przy tych ulicach; bezkom aparatów bergerowskich wzbroniony został przejazd nie tylko przez te, ale i przez wiele innych ulic, naturalnie z takim samym uwzględnieniem wyjątkowym.

— W dniu dzisiejszym, w godzinach od 11^{1/2}—1 po południu i od 7^{1/4}—8^{1/4}, sprzedawane będą we wszystkich kasach stacji Warszawa bilety do pociągu umyślnego, który odejdzie na odpust do Częstochowy pojutrze rano o godzinie 3-ej minut 45 zrana; pociąg ten stanie z powrotem w Warszawie w drugi dzień Zielonych Świątek.

— Trzeci doktorat.

Z listu prywatnego dochodzi nas wiadomość, iż rodak nasz, warszawianin, p. Bolesław Dąbrowski, otrzymał w zeszłym tygodniu w uniwersytecie w Halli stopień doktora filozofii.

P. Dąbrowski był wychowancem naszej Szkoły Głównej i jako lekarz otrzymał następnie stopień doktora medycyny w Petersburgu.

Mając wówczas 27 lat wieku wstąpił na uniwersytet w Moskwie i będąc doktorem medycyny studiował prawo.

Otrzymawszy drugi doktorat praw, wyjechał za granicę i po trzech latach przebywania w Halli otrzymuje trzeci.

Pan Dąbrowski jest obecnie w wieku męskiej dojrzałości, liczy bowiem około 36 lat, a posiadając dostatecznie środki materialne, uprawia ciągle naukę dla nauki...

— Specjalizujemy się!

Słyszeliśmy, iż powstać ma w Warszawie zakład zupełnie nowy w swoim rodzaju.

Założycielami jego będą dwaj znani... artyści malarze.

Zakład ten zamierza dostarczać scenom prywatnym i teatrom amatorskim, artystycznie wykonanych dekoracji, oraz szkiców i wzorów kostiumów, mebli, uzbrojeń i t. p., jako też podejmować się wszelkich robót wchodzących w zakres malarstwa artystyczno-dekoracyjnego.

Za granicą w wielkich miastach, zakłady takie liczą się na dziesiątki—zachodzi pytanie, czy u nas utrzyma się... jeden?

— Za becen.

W tych dniach odbyła się sprzedaż z wolnej ręki pysznego zbioru porcelany chińskiej i japońskiej.

Całość składająca się ze 135 sztuk nabyli przebywający obecnie w naszym mieście agenci zagraniczni na sumę 2,500 rs.

Tymczasem wszystkie te przedmioty kupowane różnemi czasami kosztowały około 15,000 rs.

To się nazywa dobry interes!

— „Wesoły pasażer.”

Pod taką nazwą ukazał się na bruku kalendarzyk kilkokopiejkowy.

Tytuł ten przystałby raczej pomysłowemu nakładey i autorowi...

— Za przykładem zagranicy!

Na wzór dworców kolei i innych miejsc w których licznie gromadzi się publiczność za granicą, zaczęto u nas zaprowadzać w wagonach tramwajowych karty ostrzegające przed złodziejami kieszonkowymi.

Ostrzeżenia te zredagowane są w czterech językach.

Przypomnienie takie, zwracając uwagę wsiadających do wagonu, iż powinni pamiętać o swoich portmonetkach i zegarkach, jest pożytecznym i może nieraz pomsunąć pick-pocketom wcale niezły interes...

— Dla letników.

Zarząd kolei nadwiślańskiej, nie mogący się dołączyć do decyzji o wypuszczeniu pociągów spacerowych, zaprowadza od niedzieli pewną dogodność dla osób przebywających na letnim mieszkaniu w miejscowościach położonych pomiędzy stacjami Praga nadwiślańska i Jabłonna.

Mianowicie pociągi miejscowe, osobowe, 9 i 10-ty

będą się zatrzymywały na wiorście 108-ej przy budce drożnej 84-ej.

Również pociągi osobowe nr 1 szy, 2 gi, 3-ci i 4-y zatrzymywać się mają pomiędzy stacjami Nowo-gieorgjewskiem (Modlinem) a Nasielskiem na 81-ej wiorście, w miejscowości zwanej Pomiechówkiem.

Lepszy rydz jak nie.

— Nowe dorożki.

Wiadomość naszą o nowych dorożkach uzupełnia my donosząc, iż do dnia wczorajszego pojawiło się ich na mieście już 15-cie.

Nadto przedsiębiorca wygodne swoje powozy mogące pomieścić cztery osoby, zrównał co do ceny, z innymi zwykłymi dorożkami.

Co na to powie konkurencja?

— Nowy sposób robienia stosunków.

Słyszeliśmy, iż jakiś dojrzały młodzieniec, przybyły z prowincji, nie mając tu żadnych znajomości, celem spędzenia czasu obmyślił nowy rodzaj sportu.

Oto w godzinach recepcyjnych u pierwszorzędnego lekarza, bierze jeden z ostatnich numerów i, oczekując kolei, która nie nadechodzi, zabawia się z przybyłymi...

Niewinna ta rozrywka w czysto salonowych warunkach ma tę stronę dodatnią, iż przedstawia codziennie nową panoramę typów, z różnych okolic, w chwili nudnego wycekiwania, żadnych rozmowy.

Dzięki temu pomysłowi prowincjonalista zabrał już kilka znajomości...

— Macocha.

Ileż to przykrych wspomnień wyraz ten dla wielu osób staje się powodem.

A jednak trafiają się wyjątki, bywają macochy, które potrafią zjednać sobie najgorętszą miłość pasierbów.

Dowodem tego świeżo wystawiony na cmentarzu powązkowskim pomnik, którego napis zwrócił naszą uwagę.

„Cześć i pamięć najlepszej i najczulszej z matek, chociaż była tylko przybraną, ośmiorga dzieci — dzieci te wspólnym staraniem stawiając ten pomnik nie przestają opłakiwać jej zgonu!”

Trudno powątpiewać o szczerości tych słów...

— Trzy testamenty.

Ciekawy będzie proces po zmarłym niedawno kupcu W.

Znaleziono bowiem dwa testamenty: w jednym z nich nieboszczyk cały swój majątek zapisuje siostrze, w drugim zaś dwóm synom.

Każdy testament zaczyna się od słów: „unieważniając poprzednio zrobioną ostatnią moją wolę”.

Ponieważ w obu dokumentach jest unieważnienie, musiał więc istnieć trzeci, którego nieodnaleziono.

Zdawałoby się najprostszą rzeczą, uważać z dwóch testamentów ten za ważny, który nosi ostatnią datę.

Oba jednak były pisane w sierpniu 1883-go bez wyrażenia dnia.

Zainteresowane osoby występują na drogę sądową.

— W miodowym miesiącu...

Względem dożgonnym połączeni zaledwie przed trzema tygodniami państwo R., oboje zapadli na tyfus.

Pierwszy zachorował małżonek, a żona pielęgnując męża, w kilka dni później dostała tej samej choroby.

Stan obojga bardzo jest groźny.

— Zawikłana sprawa.

Donosiliśmy o ujęciu młodego człowieka podejrzanego o zamordowanie Salomei Bojarskiej, która w dniu onegdajszym zakończyła życie.

Tymczasem podejrzanym młodzieniec wykazał swoje *alibi* i został niezwłocznie od wszelkich poszlak uwolniony.

Zachodzi obecnie podejrzenie, które powzięto z początku wykrycia faktu, iż B. sama pozbawiła się życia.

— Znaczna kradzież.

Do bardzo zuchwałych i znacznych kradzieży należy spełniona na Starem Mieście pod nr 9.

Właściciel sklepu lokeiowego i mieszkania w tymże domu, powróciwszy wraz z żoną późnym wieczorem do domu, zastał drzwi od sklepu i od mieszkania otworzone, a panujący wewnątrz nieład wskazywał bytność złodziei.

Jakoż ze sklepu skradziono towarów na 2,000 rs. W mieszkaniu rozbito szafę i zabrano 1,300 rs. gotowizną oraz weksel na 650 rs.

Nadto złodzieje zabrali garderobę i srebra stolowe.

W ogóle strata wynosi około 5,000 rs.

— Ofiara niedozoru.

W dniu wczorajszym po południu, przy ulicy Ordynackiej, matka przechodząc na poprzek ulicy, puściła naprzód kilkuletnią dziewczynkę.

Dziecko biegając wpadło pod dorożkę i tylną jej koło przeszło przez prawą nóżkę, łamiąc ją dwa razy.

Dorożkarz nie był winien wypadkowi, gdyż dziecka nie mógł widzieć, jak to sami rodzice nieszczęśliwej dziewczyny przyznać musieli.

— Podrzuconia.

Znowu dwa podrzuconia niemowląt i do tego nieżywych. Jedno znaleziono na Tamce pod nrem 9, a drugie stróżu domu nr 12 na Orlej podniósł zawinięte w jakiś łachman.

Zachodzi silne podejrzenie zbrodni.

— Wypadki. Na Krakowskim-Przedmieściu pod nrem 8 Jakób P., przechyliwszy się nieostrożnie z balkonu pierwszego piętra wypadł na ulicę i złamał nogę. — Na Wielkiej Andrzej G. najeżony przez wóz z pieczywem, otrzymał od uderzenia dyszlem ciężką ranę w głowę.

— Z pola.

Według urzędowych wiadomości zbieranych przez władzę administracyjną o stanie urodzajów, oziminy przedstawiają się wcale pokaźnie, jare zboża ucierpiały od kwietniowych deszczów, rozkwit zaś drzew owocowych odbył się w pomyślnych warunkach.

Oby tylko było tak dalej...

— Odmowa.

Donosiliśmy niedawno, iż miasto Kielce wystąpiło z projektem przyłączenia się do Towarzystwa kredytowego miasta Łodzi.

Obecnie zaś dowiadujemy się, iż ostatnie udzieliło na projekt ten odpowiedzi odmownej.

W motywach decyzji Towarzystwo Łódzkie powołuje się na wielką odległość Kielce od Łodzi, niedostateczną z tego powodu znajomość stosunków miejscowych, oraz na statut własny, który musiałby ulegć znacznym zmianom.

— Srawa o opór władzy.

Sąd okręgowy lubelski rozstrząsał niedawno sprawę dwudziestu kilku włościan ze wsi Krupie w krasińskim, oskarżonych o czynny opór i o nornikowi i władzy wykonawczej w czasie egzekucji należności, przysądzonej sądownie na rzecz właściciela dóbr p. K.

Sześciu podsądnych pozostawało pod strażą, reszta odpowiadała z wolności.

Obronę za nimi wnosili adwokat Czerwiński.

Sąd wydał wyrok, skazujący włościan na 4-8 miesięcy więzienia.

— Świętokradztwo.

Z Nowej Aleksandrii (Puław) korespondent nasz donosi:

„W wieku bieżącym — postępu i olbrzymich zdobyczy naukowych, dzieją się czasami fakty, przemawiające za zupełnym zdziwieniem obyczajów...”

Myśli takie musiały się nasunąć mieszkańcom Kaźmierza nad Wisłą, którzy w tych dniach byli świadkami, jak pewien młody człowiek, uchodzący w mieście za młodzieńca skromnych obyczajów i nieskazitelnego charakteru, stanął z rewolwerem w rękę na wzgórzu, obok kościoła parafialnego i jeden z krzyżów postawionych przez pobożnych obrał za cel swoich strzałów.

Co go pchnęło do tego czynu, gorszącego ludność miejscową i okoliczną... niewiadomo.

Podobno był on spełniony pod wpływem chwilowego obłędu...

W taki przynajmniej sposób zapatrzuje się na sprawę kierownik główny konsystorza w Lublinie, który od wójta kazimierowskiego otrzymał najpochlebniejsze świadectwo o przeszłości świętokradcy.

Ponieważ wypadek stał się rozgłośnym, przeto konsystorz wystąpił z oskarżeniem winnego.

Sledztwo prowadzi sędzia z Nowej Aleksandrii (Puław).

— Groźny pożar.

Z Radomia donoszą nam co następuje:

„Okolica nasza zaczyna obfitować w wypadki ognia.

Niedawno spalił się Janowiec, w dniu 21-ym b. m. spłonęło ośm domów mieszkalnych wraz z zabudowaniami gospodarskimi w Solcu, jeszcześmy nie ocalili z wrażenia, gdy znowu w dniu 22-im zaczął się palić Lipsk w ilżcekiem.

Pożar wybuchnął o godzinie 10-ej z rana, w mieszkaniu stróża sądu gminnego, skutkiem nieostrożnego obejścia się z ogniem w kuchni.

Pierwszy poszedł z dymem najokazalszy w Lipsku dom p. Czarneckiego, za nim inne dalej nawet stojące.

Silny wiatr z jednej strony, a z drugiej brak wody, sikawek i beczek — wszystko to dopomagało zniszczeniu.

Zgorzało przeszło 150 zabudowań, w tej liczbie 50 mieszkalnych.

Kościół pomimo trzykrotnego zapalenia się ocalał.

Około 60 rodzin pozostaje bez dachu i bez najmniejszych środków do życia, gdyż wszystkie zapasy poszły z dymem.

Z instytucji, spaliły się: sąd gminny, kancelarja wójta gminy i stacja pocztowa.

Дозволено Цензурою.—Варшава 17 (29) Мая 1884 г.